

Un număr vechiu 2 lei

CURIERUL JUDICIAR

DOCTRINĂ — JURISPRUDENȚĂ — LEGISLAȚIUNE — ECONOMIE POLITICĂ — FINANȚE

Director : DIMITRIE ALEXANDRESCO

Decanul Facultății de Drept din Iași, fost Procuror-general la Înalta Curte de Casație

Prim-Redactor : EMANOIL DAN

Licențiat în drept, avocat

Redactor-proprietar : I. S. CODREANU

Licențiat în drept și științe de Stat, avocat

ABONAMENTUL

Pe an, în România, cu Tabla . . . 45 lei
 6 luni . . . . . 20 »
 3 luni . . . . . 10 »
 Streinătate 50 lei pe an, 25 pe 6 luni

Apare de două ori pe săptămână
 sub direcțiunea unui comitet

Abonamentele se plătesc totdeauna înainte

Redacția & Administrația
București, CALEA RAHOVEI

Lângă Palatul Justiției

= TELEFON 16/93 =

SUMARUL

— **Perimarea inscripțiunii ipotecilor și privilegiilor** (urmare și sfârșit) de d-l judecător *Andrei Rădulescu*;

JURISPRUDENȚA

— Trib. Muscel: *Ion N. Iorgulescu cu Ion Prislopanu* (Prin desistarea reclamantului, în materie de calomnie, înlăturându-se unele din elementele constitutive ale delictului precum este denaturarea adevărului și reaua credință, delictul devine inexistent) cu o **Notă** de d-l profesor I. Tanoviceanu.

Rezumatele Jurisprudenței Curței noastre de casație

— *Casație s. I*: Jurământ decizoriu. — Respingerea lui ca neconcludent fără a motiva. — Obligația judecătorilor a motiva respingerea. — Controlul Curței de casație. Art. 237 pr. civ.

— *Casație s. II*: **No. 1**: Ipotecă. — Inscripție ipotecară. — Nulitatea ei. — De cine poate fi invocată. — Art. 1781 c. civ. și 725 pr. civ.; **No. 2**: Despăgubiri civile. — Acordarea lor de prima instanță. — Apelul inculpatului. — Lipsa reclamantului în apel. — Dacă se pot menține despăgubirile.

— *Casație s. III*: Mandat salariat. — Îndeplinirea însărcinării date. — Revocarea mandatului. — Dacă atrage pierderea onorariului.

PERIMAREA*)**inscripțiunii ipotecilor și privilegiilor**

(Urmare și fine)

13. Perimarea se operează de plin drept¹⁾. După trecerea celor 15 ani de la data inscripției aceasta se perimă fără a fi nevoie să se admită sau nu de justiție.

Termenul de 15 ani este fixat spre a se reînoui inscripția numai în acest interval și dacă cel interesat n'a uzat de dreptul de reînnoire până la expirarea lui n'o mai poate face în urmă, este decăzut din acel drept. El nu stinge o obligațiune ei este fixat numai pentru îndeplinirea unui act, care nu poate fi făcut decât în cursul acestui termen. În acelaș timp el nu poate fi prelungit nici prin vreo suspendare, nici prin întreruperi.

Din ambele puncte de vedere diferă dar de prescripțiune²⁾.

Așa fiind nu trebuie să se confunde perimarea inscripțiunii cu prescripțiunea ipotecei sau privilegiului și nu trebuie să se zică nici prescripțiunea inscripțiunii în loc de perimarea inscripțiunii.

Perimarea are caracterul unei decăderi de drepturi prin neîndeplinirea unui act în anumit timp iar nu caracterul prescripțiunii³⁾. Ea nu este supusă întreruperii sau suspendării ei își produce efectele și față de aceia care, în materie de prescripție, ar putea invoca întreruperea sau suspendarea. Interesul general a fost socotit superior interesului acestora, care de altfel vor avea recurs contra reprezentanților lor pentru prejudiciul ce li s'ar cauza.

14. Perimarea având loc de plin drept, justiția nu va face de cât să o constate.

Când se ridică chestia perimării pe cale contencioasă, procedura e mai simplă. Se constată de instanța înaintea căreia se ridică contradictoriu cu părțile, hotărîrea este supusă căilor de atac și constituie lucru judecat, în baza căreia se va face mențiune și în registre.

Care este însă procedura pentru constatarea perimării când nu există un proces? În practică, după cât știu, în urma cererii părții interesate, Tribunalul, dacă cercetările făcute arată că este cazul prevăzut de art. 1786, constată sau declară perimată inscripțiunea. Această operațiune se face printr'un jurnal semnat de 2 judecători, iar grefa face mențiune în registre.

Competent pentru a constata perimarea și a dispune ștergerea din registre este tribunalul care a ordonat luarea inscripțiunii⁴⁾.

²⁾ Planiol II, 704.³⁾ Curtea Apel Buc. III, deciz. 219/906, Dreptul 1906 No. 84 p. 668; aci se vorbește de prescripția inscripțiunii ipotecare în loc de perimare, cea ce a atras critica D-lui Alexandresco într'o observație la acea decizie.⁴⁾ C. Apel București s. III, decizia 219/906, «Dreptul» 1906, No. 84, p. 668, Alexandresco, X, p. 630.

*) Vezi No. 8 și 11/915.

¹⁾ Alexandresco, X, p. 630. Fuzier Herman, C. civ. ann. art. 2154, No. 132.

Sunt de făcut câteva observațiuni asupra acestei proceduri.

Legea nu spune nimic în privința ei. Dacă inscripția se ordonă de președintele tribunalului sau înlocuitorul său, deci de un singur judecător, ar urmă că și constatarea desființării ei să fie făcută tot de un judecător. Contra acestei păreri se poate însă opune că după legea de organizare judecatorească, tribunalul este compus cel puțin din 2 judecători și cum această operațiune se face de tribunal, el trebuie alcătuit cu acest minimum, câtă vreme nu există un text de lege, care să permită a lucra cu un singur judecător. O asemenea dispoziție există pentru ordonarea inscripției dar nu există pentru perimare și nici pentru radiere. Prin urmare perimarea trebuie constatată de complectul de 2 membri ai tribunalului. Când regula pentru constituirea tribunalului era un judecător și excepția erau 2 sau mai mulți atunci și pentru perimare era suficient unul.

Ca încheierea tribunalului prin care se constată perimarea să fie opozabilă creditorului a cărui inscripție este lovită de acest vițiu, ar trebui chemat și acesta. Se va zice că prin aceasta i s'ar deșteptă atențiunea și ar putea lua o nouă inscripție. Dacă este cazul că se poate lua o inscripție nouă, nechemarea la constatarea perimării nu-l împiedică de a o lua, fiindcă încheierea tribunalului nu-i este opozabilă. De altă parte ce l'ar împiedica de a cere a 2-a zi tribunalului să constate că rău s'a declarat perimată inscripția și să se șteargă din registre mențiunea perimării? Lucru judecat nu i se poate opune fiindcă el n'a luat parte; să i se pretindă să facă apel iarăși nu se poate fiindcă n'a fost chemat și nici nu i se comunică. Rezolvând cererea lui și găsindu-se fie de același complect, fie de altul ceea ce e mai cu puțință că, de ex. reînnoirea ar fi fost făcută în termen și în condițiile prevăzute de lege s'ar putea să se stabilească că inscripția nu e perimată și să se ordone ștergerea mențiunii de perimare. Deci într'o zi inscripția e perimată, în altă zi nu. Ce valoare mai au asemenea mențiuni pentru creditul general, care cere ca o inscripție odată declarată perimată să rămâne perimată?

De altfel dacă această procedură în Camera de consiliu se întemeiază pe art. 104 pr. civ. părțile trebuiesc citate, hotărîrea e cu apel și recurs.

Este însă discutabilă procedura în Camera de consiliu chiar cu aplicarea art. 104, când părțile nu sunt de acord — ceia ce va fi aproape totdeauna în materie de perimare — fiindcă se stabilește un drept protivnic, așa că este vorba de o afacere contencioasă și de aplicarea art. 66 pr. civ. Nu trebuie asemănată procedura perimării cu a

radierei voluntare, dacă părțile nu sunt de acord ei mai mult cu a radierei forțate, care e o afacere contencioasă.

În Franța s'a decis că întrucât inscripțiunea nereînnoită în termen se perimă de plin drept, conservatorul de ipotecă nu trebuie să cuprindă în certificatele de sarcini pe cari le liberează inscripțiunile perimate, iar dacă le cuprinde este ținut să le suprimă și să restituie drepturile percepute cu acea ocazie¹⁾; el deci are dreptul să constate dacă o inscripție este perimată sau nu. După acest sistem la noi ar urmă ca greșierul să facă această constatare în certificatele de sarcini. El nu e bun, chiar de ar fi exercitat de tribunal. Veșnic se vor ivi discuții din partea celor interesați și nu e bine ca inscripția azi să fie declarată perimată, mâine apărută. Interesul general cere cât mai multă statornicie în mențiunile din registre. În orice caz trebuie recunoscut că procedura perimării nu e destul de reglementată.

15. *Cine poate invoca perimarea?* În genere orice persoană, care are un interes. Voiu examina situația unora din aceste persoane.

I. *Creditorii ipotecari* înscriși posterior datei inscripției perimate a unei ipotecă. Perimându-se inscripția anterioară ei vor veni într'un rang mai favorabil pentru realizarea creanțelor lor. Chiar dacă creditorul a cărui inscripție s'a perimat va mai lua o nouă inscripție, ea va avea rang posterior lor, așa că ei au tot interesul să se declare perimată inscripția anterioară.

Creditorii ipotecari înscriși în aceeași zi cu inscripția unei ipotecă care s'a perimat, au deasemenea interes să invoace perimarea, pentru că îndepărt-ază pe cineva cu care veneau în concurs (1779 c. civ.).

Creditorii ipotecari au interes să se prime și inscripția unui privilegiu, deoarece în genere privilegiile primează ipotecile și deși prin perimare creanța privilegiată rămâne creanță ipotecară (1745 c. civ.) dar ea nu va avea rang decât din ziua luării inscripțiunei.

II. *Creditorii privilegiați* au vre-un interes să se prime inscripția unei ipotecă? S'ar părea că nu, fiindcă privilegiile primează ipotecile, așa că ar fi indiferent dacă vor fi mai multe sau mai puține inscripțiuni ipotecare. Totuși sunt cazuri când ipotecile primează privilegiile. Aceasta se poate întâmpla când vânzătorul unui imobil, care și-a rezervat privilegiul pentru preț, constituie anterior ipotecă. Cumpărătorul dobândind imobilul cu aceste sarcini pe lângă privilegiu, precăderea o vor avea ipotecile. Vânzătorul, ca să vie el în

¹⁾ C. Paris 21 Ianuarie 1814, Fuzier-Herman, Art. 2154 No. 132.

prim rang, are tot interesul să invoace — când va fi cazul — perimarea inscripțiunilor anterioare ¹⁾.

Creditorii privilegiați au interes să se perime și inscripția unui privilegiu, fie pentru a îndepărta pe unul cu care ar trebui să vie în concurs (1724) sau pe unul de o calitate mai preferabilă.

16. III. *Debitorul poate invocă perimarea inscripției?* Inscripțiunea nu este o condițiune esențială pentru validitatea ipotecilor. În raportul dintre creditor și debitor ea există în baza contractului, indiferent de inscripție. Formalitatea inscripțiunii este necesară pentru a o face opozabilă terțiilor și a stabili ordinea în care vor fi exercitate drepturile creditorului. Aceasta o spune formal art. 1738 pentru ipotecă. Când inscripția nu mai există prin perimare, nu se mai produc nici efectele ei. Vor suferi și vor beneficia de această situație numai aceia pentru care s'a înființat formalitatea adică terții în genere. Debitorul, însă, nu este în drept să se folosească de cea ce s'a creat pentru alții astfel că el nu poate cere perimarea inscripțiunii ²⁾.

Totuși trebuie să observăm că este și în interesul debitorului să se perime o inscripție ca atunci când va contracta un nou împrumut ipotecar să poată oferi creditorului un rang mai favorabil. Altceva este să ai 3 creditori ipotecari sau privilegiați înscriși și altceva să ai numai 2 de acest fel și unul deși din această categorie dar fără inscripție, așa că poți oferi altui creditor o inscripție în rangul III. Pe de altă parte legea pronunțând o decădere de drepturi prin art. 1786 pentru creditorul neglijent, care nu și-a reînnoit inscripția, de ce n'ar profita de această decădere și debitorul căruia nici nu i se poate reproșa că ar fi contribuit cu ceva la această decădere? La obiecțiunea că nu este echitabil să profite de neglijența creditorului tocmai debitorul, care s'a obligat să plătească în aceste condițiuni se poate răspunde că aceiași obiecțiune se poate ridica și pentru prescripție. Și în acel caz debitorul s'a angajat să plătească și totuși dacă creditorul a fost neglijent și n'a reclamat plata într'un anumit timp debitorul nu mai este ținut să plătească. De altfel în materie de perimarea inscripției debitorul nici n'a scăpat de plată ci numai s'a schimbat ordinea în care se va face distribuția, schimbare care este adevărat că uneori poate echivala cu neplata dar de care nu debitorul este vinovat.

Deci este foarte îndoiioasă părerea că debitorul

n'are nici interes nici drept să ceară perimarea inscripțiunilor.

Chestiunea e că perimarea nu va fi în multe cazuri de prea mare folos pentru debitor. Dacă debitorul va invoca perimarea când e cazul — creditorul deșteptat va lua o nouă inscripție. Ea va avea rang de la data ei dar aceasta nu va folosi debitorului, care în definitiv tot plătește fie într'un rang sau altul.

Dacă, însă știind că au trecut cei 15 ani și inscripția s'a perimat, a cerut să se constate acest lucru, înainte a se lua o nouă inscripție de creditor, debitorul poate contracta un nou împrumut ipotecar oferind acestui creditor un rang mai favorabil de cât dacă n'ar fi intervenit perimarea. Creditorul lovit de perimare va putea lua o nouă inscripție dar pentru moment și grație perimării debitorul a putut avea un folos prin facerea aceluia împrumut pe care nu se știe dacă l'ar fi putut obține de n'ar fi avut liber rangul oferit.

Se poate întâmpla ca folosul debitorului să fie și mai mare și anume când se pierde chiar ipoteca sau privilegiul față de terții. Aceasta poate avea loc când debitorul ar cădea în stare de faliment, inscripțiunea s'ar fi perimat și nu s'ar fi luat alta înainte de declarare, posterior căreia conf. art. 727 c. com. nu se mai poate lua. În asemenea condițiuni ipoteca și privilegiul devin ineficace față de terții, sânt ca și pierdute. Din această situație va profita însă și debitorul căci acel creditor nu va mai beneficia de dispozițiunile de favoare înscrise în lege pentru astfel de creditori, ei va fi socotit ca un creditor chirografar, aceasta îi va ușura cel puțin calea spre concordat într'un cât ceilalți creditori vor avea la masă suma pe care avea s'o ia cu precădere creditorul cu inscripția perimată.

În caz când posterior perimării s'a înstreinat imobilul grevat și nu s'a luat o nouă inscripție înainte de transcriere cum s'a arătat mai sus, ipoteca și privilegiul sânt de asemenea fără efect față de terții. Pe lângă achizitor, care a scăpat de sarcină, a profitat și debitorul care desigur cunoscând situația imobilului și foloasele ce vor rezulta pentru cel dintâi din transcrierea grăbită, a căutat să-și asigure un preț cât mai convenabil. Debitorul rămâne obligat personal față de creditor dar această obligație poate să fie fără valoare când nu va avea un patrimoniu vizibil și care poate fi urmărit.

17. Succesorii cu titlu universal ai debitorului au aceleași drepturi ca acesta.

Datoriile se divid de plin drept între erezi dar ipoteca este indivizibilă. Oricare ar fi cuantumul datoriei, moștenitorul deținător al imobilului ipotecat răspunde ipotecar pentru tot, ca un con-

¹⁾ Alexandresco, X, p. 363, nota. P. Pont. Privilèges et hypothèques, I, 126.

²⁾ Laurent XXX, n. 553. Aubry & Rau III, p. 286, ed. IV; C. apel Buc., Dreptul 1881 No. 5, pag. 43.

tinuator al primului debitor. Dacă se admite că debitorul n'are interes și drept să invoace perimarea, nu o va putea face nici moștenitorul său.

Dar când moștenitorul a plătit partea sa din datorie mai este debitor și pentru părțile celorlalți moștenitori? Din cauza principiului că datoriile se divid deplin drept, el nu poate fi socotit debitor pentru părțile celorlalți ci un simplu terțiu deținător. Ne mai având de cât această calitate va putea cere perimarea¹⁾.

18. *Creditorii chirografari.* Aceștia sunt considerați ca ayant cause universali ai debitorului pentru că au drept gaj întreg patrimoniul acestuia în baza art. 1718. Cum acel patrimoniu poate fi modificat continuu prin diverse acte făcute de debitor, ei vor suporta consecințele acestor modificări fără a putea cere anularea actelor debitorului decât atunci când le-ar cauza vre-un prejudiciu și ar fi făcute în fraudă lor, adică cu ajutorul acțiunii pauliane. În această situație ei exercitând un drept propriu al lor sunt socotiți ca terții.

Cu privire la perimarea unei inscripțiuni, dacă se admite că însuși debitorul o poate cere, desigur el o poate invoca și creditorii chirografari.

În această materie însă, creditorii chirografari trebuie socotiți ca terții. Din articolele 1738 și 1778 se vede că inscripția este creată pentru a da efect sau rang privilegiilor și ipotecilor «între creditori» fără să se specifice că ar fi vorba numai de anumiți creditori și de nicăeri nu rezultă o asemenea distincțiune.

Art. 1778 (2134 fr. 81 belg.) face parte din secțiunea III intitulată «Despre rangul ipotecilor între ele» de aici s'a dedus că vorbele «între creditori» s'ar referi numai la creditorii care au un rang, adică la creditorii care au o inscripție asupra imobilului; aceasta ar rezulta și mai evident din faptul că art. 1779 (81 belg. alin. II), care ar fi o excepțiune la regula art. 1778, presupune un concurs între creditorii ipotecari așa că regula din 1778 s'ar referi numai la acești creditori²⁾.

Articolele 1778 și 1779 nu pot duce însă la această concluzie admisă de Laurent. Din aceste texte și din titlul secțiunii reese că legiuitorul a voit să determine 2 lucruri: întâi că ipoteca nu-și produce efectele față de terții decât din ziua inscripțiunii, deci principiul publicității față de terții și al 2-lea care este rangul ipotecilor. S'a intitulat secțiunea: «Despre rangul ipotecilor între ele» fiindcă prin articolele înscrise se determină rangul în care vor fi exercitate drep-

turile creditorilor ipotecari. Art 1779 nu este o excepțiune la art. 1778, căci acesta nu prevede că ipotecile vor avea rang din momentul inscripțiunii, așa în cât dispoziția din art. 1779 după care ipotecile înscrise în aceeași zi au același rang să fie o abatere de la regula precedentă.

Regula din art. 1779 nu este decât o completare a art. 1778. Acesta prevede că ipotecile au rang din ziua înscrierii în registre iar nu din momentul în care s'au înscris. Dacă legiuitorul se mulțumea numai cu acest text ar fi rămas nerezolvată întrebarea: Ipotecile care se înscriu în aceeași zi ce rang vor avea? Spre a împiedica dificultățile de interpretare, spre a completa art. 1778 a înscris art. 1779, care nu e o excepțiune.

Asupra art. 1738 referitor la privilegiu nu se mai pot invoca argumentele ce s'au dedus din art. 1778 și 1779; cu privire la acel articol nu mai este vorba de rang sau de vre-o excepție.

Când și textul art. 1738 și art. 1778 se exprimă la fel: «între creditori» și când rangul din textul art. 1778 este stabilit că corespunde cuvântului «efect» din art. 1738 de ce s'ar face distincție și s'ar spune că în 1738 e vorba și de creditorii chirografari iar în art. 1778 ar fi vorba numai de cei ipotecari? Ar însemna că legiuitorul a admis în materie de privilegiu un sistem și de ipotecii altul, ceace nimeni un poate susține.

În afară de acestea și art. 724 și urm. codul comercial sunt în sprijinul părerei ce susținem fiindcă aceste texte nu fac nici o distincție între creditori, când e vorba de ipotecii și inscripțiuni ipotecare.

Prin urmare, orice creditor are dreptul să invoace lipsa unei inscripțiuni și perimarea ei³⁾.

Perimarea va fi însă fără utilitate pentru creditorii chirografari când creditorul privilegiat sau ipotecar va putea lua o nouă inscripție. Deși acest creditor va avea rang din ziua acestei noi inscripțiuni el tot va primă pe chirografari. Când nu se va mai putea lua o nouă inscripție — cazuri cercetate mai sus — utilitatea invocării perimării este vădită pentru creditorii chirografari fiindcă au îndepărtat pe unul care îi prima.

19. *Terții deținători ai imobilului* adică terții care posedă imobilul ipotecat sau supus privilegiului⁴⁾. Ei au tot interesul și dreptul să invoace perimarea mai ales când creditorul nu mai poate lua o nouă inscripțiune căci degrevează imobilul

¹⁾ Laurent, XXX, No. 554. Aubry & Rau, not, 8 par. 267.

²⁾ Laurent, XXX, 551 și XXX I, No. 122.

³⁾ Alexandresco, X, p. 630. C. Apel Buc. I, Decizia 867/910, Dreptul 1910 cu observația d-lui Alexandresco. *Curierul Judiciar* 1910, p. 430 și urm. Aubry & Rau, III, p. 286 și 267, Fuzier-Herman, c. civ. ann. art. 2134, No. 9.

⁴⁾ Laurent, XXXI, 236.

de o sarcină care-l urmărea în orice patrimoniu ar fi trecut¹⁾

20. Însăși Tribunalul din oficiu poate constata perimarea când se depune drept preț o creanță privilegiată sau ipotecară a cărei inscripțiune s'a perimat.

Această soluțiune se justifică prin aceea că potrivit art. 552 pr. civilă creanța privilegiată sau ipotecară pentru a fi depusă drept preț trebuie să fie în rang util și necontestat, iar după art. 553 tribunalul sau dela sine sau după cererea uneia din părțile interesate va pune bunul din nou în licitație în socoteala adjudecatarului. Deci chiar dacă nimeni n'ar contesta tribunalul este liber s'o respingă, dacă nu e în rang util și necontestat; și o creanță cu inscripția perimată, chiar când mai poate lua o nouă inscripție nu mai este totdeuna în rang util, cum ar fi fost cu prima inscripție, iar când nu se mai poate lua o nouă inscripție, ipoteca și privilegiul rămânând fără efect față de terții nu mai întrunește de loc condițiile art. 552. Acel drept trebuie recunoscut tribunalului și pentru că nu se citează sau nu se face vreo publicație când s'a depus prețul și cum termenul de contestație este foarte scurt, 5 zile, se poate întâmpla ca acei care ar putea contesta să nu afle despre depunere decât peste cele 5 zile; aceste se poate întâmpla cu atât mai ușor cu cât s'a admis că de oarece conf. art. 556. pr. civ. adjudecatarul poate depune prețul chiar la ziua vânzării în compt, el îl poate depune și peste termenul de 1 lună dela adjudecarea definitivă, așa că dacă nimeni n'a cerut și nici tribunalul n'a ordonat vânzarea în cont, cei interesați trebuie să cerceteze în toate zilele la tribunal dacă adjudecatarul a depus sau nu prețul în anumite creanțe spre a face sau nu contestație. Să nu se zică că interesații nu vor lăsa prea mult timp și vor cere ei scoaterea din nou în vânzare fiindcă este posibil să nu le convină a o cere de teamă să nu iasă un preț mai mic sau din alte motive. Dacă tribunalul n'ar avea acel drept de respingere din oficiu, ar rezulta și alt neajuns; odată admisă drept preț o creanță cu inscripția perimată, s'ar putea zice că interesații care puteau face contestație și n'au făcut au recunoscut-o de valabilă în mod tacit. În orice caz la câte dificultăți nu s'ar da loc dacă ei invocând perimarea ar contesta-o tocmai la distribuție, după ce ordonanța de adjudecare rămăsese definitivă, se și executase, poate chiar că adjudecatarul înstreinase altuia, etc. Este dar și în interesul general ca formalitățile vânzărilor publice să fie cât mai bine îndeplinite și să nu

se turbure creditul public. De aceea în baza art. 552 și 553 pr. civ. trebuie admis că însăși tribunalul poate respinge dela depunerea prețului o creanță a cărei inscripție s'a perimat²⁾.

Părțile interesate pot renunța de a mai invoca perimarea fiindcă este o chestiune de interes particular supusă principiului libertății convențiilor³⁾. Dacă tribunalul poate constata din oficiu perimarea în cazul arătat, această măsură are de scop apărarea intereselor creditorilor și să dea mai multă încredere în vânzările publice, dar de aici nu se poate deduce că perimarea ar fi o chestiune de ordine publică⁴⁾. Renunțarea la perimare, poate să fie expresă sau tacită când trebuie să rezulte din împrejurări, acte sau fapte, de așa natură încât să se vadă clar și neîndoios intențiunea de renunțare fără vre-o rezervă. Ea este un act unilateral și n'are nevoie de acceptarea celeilalte părți⁵⁾.

ANDREI RADULESCU

Judecător Trib. Ilfov

TRIBUNALUL JUDEȚULUI MUSCEL

Audiența dela 2 Maiu 1914

Președenția d-lui N. JAC. CONSTANTINESCU, președinte
Sentința corecțională No. 1031

Ion N. Iorgulescu ca Ion Prislopeanu

**Calomnie — Desistarea reclamantului dela acțiune. —
Înlăturarea, prin desistare a elementelor delictului. —
Inexistența lui — (Art. 294 din codul penal).**

Deși în materie de calomnie acțiunea publică nu poate fi declarată stinsă prin împăcarea părților, totuși nu este mai puțin adevărat că prin desistarea reclamantului dela acțiune, se înlătură unele din elementele constitutive ale delictului precum este denaturarea adevărului și reaua credință, așa că delictul nu mai poate exista întrucât aceste elemente lipsesc.

Tribunalul,

Asupra acțiunii publice deschisă direct înaintea acestui tribunal de către Ion N. Iorgulescu din comuna Mihăești, prin petițiunea înregistrată sub No. 4420/914, pentru fapta de calomnie;

Ascultând concluziunile d-lui procuror și susținerile părților;

Având în vedere declarațiunea reclamantului făcută astăzi în instanță prin care arată că și retrage acțiunea, întru cât s'a împăcat cu inculpatul și nu mai are nici o pretențiune în contra sa;

Având în vedere că se impută inculpatului Ion Prislopeanu din comuna Vlădești, faptul că a calomniat pe reclamantul Ion N. Iorgulescu din comuna Mihăești, asupra căruia a propus prin cuvinte rostite în public faptul că «în calitate de deputat ar fi luat 1000 lei de

²⁾ Trib. Ilfov, Dreptul 1906, No. 59.

³⁾ Laurent, XXXI, 27.

⁴⁾ Contra. Cas. I 114/887, Buletin p. 202. Trib. Ilfov, S. Notariat sent. 227/906, Dreptul 1906, No. 59.

⁵⁾ C. Apel București S. III, Decizia 219/906, Dreptul 1906, No. 84, p. 668.

¹⁾ Curtea apel Buc. s. I, Curierul Judiciar 1910 p. 430 și urm. Dreptul 1910 No. 62 cu observația D-lui Alexandrescu.

la cărciumarul Nicolae Zăvoianu din comuna Băjești, spre a interveni pentru autorizarea unei cărciumi;

Având în vedere că într'adevăr, deși în materie de calomnie acțiunea publică nu poate fi declarată stinsă prin împăcarea părților, totuși nu este însă mai puțin adevărat că prin desistarea reclamantului dela acțiunea sa, se înlătură parte din elementele constitutive ale delictului de calomnie, adică intențiunea calomnioasă a agentului și denaturarea adevărului;

Considerând că acțiunea în calomnie fiind personală și neputându-se exercita decât numai de către reclamant—partea lezată—ea nu mai poate avea existența astăzi față de această desistare, întrucât prin aceasta, partea care se pretinde vătămată, recunoaște implicit, lipsa relei credințe a inculpatului și ca atare faptul imputat numitului inculpat, nu mai întrunește elementele delictului de calomnie cerute de art. 294 din codul penal, deci este inutil a se mai audia martorii propuși de reclamant și în consecință inculpatul urmează a fi achitat de faptul ce i se impută;

Că, dar, tribunalul față de toate aceste împrejurări urmează a pronunța achitarea inculpatului în baza art. 10, aliniatul II din procedura penală;

Pentru aceste motive, în unire cu concluziunile d-lui Procuror, Judecata achită, etc.

(ss) N. Jac. Constantinescu, Chiril Alimănescu

Grefier (s) Dem. Vătășescu

Opiniune

Noi Eugeniu Mărculescu, judecător de ședință pe lângă Tribunalul Mușcel, diferim de părerea majorității pentru următoarele motive:

Asupra procesului corecțional prin care Ion N. Iorgulescu fost deputat, proprietar din comuna Mihăești, reclamă prin petițiunea înregistrată la No. 4420/914 cum că Ion Prislopeanu, proprietar din comuna Vlădești, adese ori în public i-a adus acușări că în calitate de deputat, ar fi făcut servicii la diferite persoane din județ, fiind interesat și că a intervenit pentru autorizarea unei cărciumi din comuna Băjești, pentru care ar fi fost plătit de cărciumarul Nicolae Zăvoianu, fapte cari dacă ar fi adevărate, ar atrage asupra sa oprobriul opiniei publice, cerând chemarea inculpatului în judecată și constituindu-se parte civilă;

Având în vedere că reclamantul on N. Iorgulescu, azi în instanță a cerut a nu se mai cita martorii propuși de oarece își retrage acțiunea deschisă contra inculpatului, ne mai având nici o pretențiune în contra lui, cerând totdeodată să fie achitat;

Având în vedere că în urma acestei declarațiuni făcută de reclamant, se pune în discuțiune chestiunea de a ce ști dacă, acțiunea în calomnie se poate stinge prin desistare sau retragerea ei de către reclamant și deci dacă inculpatul poate fi achitat de pira adusă în contra sa;

Având în vedere declarațiunile părților făcute azi în instanță și concluziunile d-lui reprezentant al Ministerului public;

Considerând că în principiu este stabilit că acțiunea în calomnie fiind o acțiune personală, ea nu se pune în mișcare decât după plângerea părții care a fost lezată, de oarece dănsa este mai întâi în măsură de a decide dacă ofensa ce i s'a adus, de către inculpat poate sau nu să o lezeze și să ceară apoi justiției față de probele ce va aduce, pedepsirea inculpatului și daunele ce crede că i s'ar fi adus din cauza acestei ofense;

Considerând că conform art. 9 din procedura penală, renunțarea la o acțiune privată, nu poate să oprească nici să suspende exercițiul acțiunii publice, afară de cazurile în care legea prevede expres din contra, cum ar fi infracțiunile prevăzute de art. 82 legea jud. de ocoale, adulterul, etc sau cazul prevăzut de art. 296, al. ultim din codul penal;

Considerând că, așa fiind, atunci când odată acțiunea publică de calomnie pornită de reclamant și faptele desvăluite, nu mai poate fi oprită de dănsul prin desistare sau retragerea ei, de oarece nici un text de lege nu-l îndrituiește de a opri cursul acțiunii publice pentru această infracțiune, și ea trebuie să fie cercetată și judecată ca Ministerul public să ceară, în caz când s'ar stabili, pedepsirea infractorilor, cari ating, comițând astfel de infracțiuni ordinea publică;

Având în vedere că lipsesc martorii propuși în vederea acțiunii, publice deschisă;

Că dânsii sunt necesari în stabilirea acestei infracțiuni;

Văzând și dispozițiunile art. 155 din proc. penală;

Pentru aceste motive, suntem de părere a se amâna judecarea procesului pentru o altă zi luându-se măsuri de constrângere contra martorilor absenți, și a nu se mai cita reclamantul de oarece a renunțat la acțiunea sa—privată.

(s) Eugen Mărculescu

NOTA.—Chestiunea dacă desistarea reclamantului în acțiunea de calomnie, face ca să înceteze delictul de calomnie a fost mult timp discutată în jurisprudența română. Curtea noastră de casațiune prin o deciziune pronunțată în Secțiuni-Unite, ceiace dovedește că lupta fusese destul de aprigă, a decis că desistarea reclamantului în acțiunea de calomnie, nu împiedică acțiunea publică de a-și urma cursul său¹⁾.

Această deciziune deși pronunțată în Secțiuni-Unite n'a împiedecat pe două Curți de apel să admită soluțiunea contrarie, că desistarea în asemenea caz, stinge acțiunea publică²⁾. Curtea de casație chemată a se pronunța din nou asupra acestei chestiuni în 1897, a menținut jurisprudența sa anterioară³⁾.

Este dar o deosebire de vederi între Curțile de apel și instanța supremă relativ la efectele desistării în procesele de calomnie; Curțile de apel admitând că desistarea stinge acțiunea publică, iar Curtea de casațiune susținând părerea contrarie. Majoritatea tribunalului județului Muscel împărtășește opiniunea Curților de apel, iar minoritatea pe aceia a Curții de casațiune.

Care din aceste două opinii e mai întemeiată?

Curțile de apel invoacă argumentul că acțiunea în calomnie este o acțiune personală, care nu se poate porni decât după plângerea persoanei vătămate singură judecătoare a ofensei ce i s'a făcut; dacă ea se desistă, intențiunea frauduloasă a agentului este înlăturată, și implicit se recunoaște temeinicia imputărilor pretinse calomnioase.

Curtea de casațiune invoacă argumentul că, nicăeri în codicele penal nu se spune că renunțarea la acțiunea privată în materie de calomnie ar stinge acțiunea publică.

Intre aceste argumente contradictorii, acela al Curții de casațiune ne pare mai puternic.

În zadar Curțile de apel invoacă argumentul că acțiunea de calomnie este o acțiune personală care nu se poate porni decât după plângerea persoanei vătămate, fiindcă altceva este pornirea acțiunii, și altceva este încelarea ei. Regula de pro-

¹⁾ Cas. Sect. Unite, No. 17 din 30 Octombrie 1869, Bulletinul, pag. 286

²⁾ Curtea Craiova, s. II, No. 926 din 5 Octombrie 1889 și C. Galați, s. II, No. 10/95, Dreptul, 1895, No. 69, p. 571.

³⁾ Cas. s. II, No. 202/907, Bul. p. 577.

cedură este că acțiunea publică nu se poate intenta decât de ministerul public și de către partea vătămată (această din urmă numai în materie de delict și de contravențiuni); însă în principiu nimeni nu are dreptul de a se desista de acțiunea publică, nici ministerul public, nici partea vătămată. Cu totul altceva este intentarea acțiunii publice, care în realitate este exercitarea unui drept, și desistarea care este renunțarea la un drept. Acțiunea publică fiind a societății, și ea neputând să fie exercitată de către societatea întreagă, legiuitorul în mod firesc a trebuit să dea exercițiul ei la certe persoane; desistarea însă e renunțarea la acțiunea publică, și nimeni nu are drept să renunțe la un drept care nu este al său.

De aceea legea a pus în art. 9 pr. pen. principiul că renunțarea la o acțiune privată nu poate să oprească or să suspende exercițiul acțiunii publice afară de cazurile în care legea dispune expres contrariul, iar în art. 1707 Cod. civ. permite a se transige numai asupra acțiunii civile care rezultă din o infracțiune, nu însă și asupra acțiunii publice.

E firesc și conform principiilor, că afară de cazurile în care legea dispune expres contrariul, desistarea la acțiunea privată să nu poată să stingă acțiunea privată. În adevăr, din o infracțiune rezultând două acțiuni, cea privată pentru repararea daunelor, care aparține persoanei vătămate, și cea publică, pentru pedepsirea infractorului, care aparține societății, partea vătămată în mod logic nu poate prin desistare să renunțe decât la dreptul său, iar nu și la dreptul societății. Art. 5 Cod. civ. dispune cu drept cuvânt că: «Nu se poate deroga prin convențiuni sau dispozițiuni particulare la legile care interesează ordinea publică și bunele moravuri». Ce însă poate interesa mai mult ordinea publică și bunele moravuri, decât chestiunile de presiune?

După noi argumentul Curții de casațiune e fără replică; nicăeri în codicele penal nu se spune că desistarea reclamantului în acțiunea de calomnie ar stingea acțiunea publică. Și, noi vom adăoga: art. 9 pr. pen. cere derogare *expresă*, nu dedusă or tacită, fiindcă în dreptul modern în regulă aproape fără excepțiune toate infracțiunile sunt de ordine publică, ne mai existând *delicta privata*.

Dar se obiectează că prin desistare reclamantul a recunoscut buna credință a inculpatului, or temeinicia alegerii sale.

Răspundem.

Recunoașterea reclamantului nu are nici o valoare, fiindcă ea poate fi contrarie realității și pornită din milă or din cauza că a primit o plată.

Oare dacă reclamantul la delictul de furt or de înșelăciune declară mai târziu că obiectul furat aparține inculpatului or că înșelăciunea n'a existat, ministerul public, dacă poate face dovada, în afară de ajutorul părții civile, că a existat furt or înșelăciune va fi împedecat prin desistarea părții civile?

Același lucru se va întâmpla și în caz de desistare în proces de calomnie; situațiunea ministerului public va fi mai grea, iar dacă și el nu va mai susține acțiunea publică, după cum s'a întâmplat la Trib. Muscel, judecătorii vor avea și mai mare

greutate ca să dovedească faptul calomniei. Dar dovada nu e cu neputință, fiindcă inexistența faptului alesat, e uneori foarte ușor de dovedit, iar buna credință a inculpatului rămâne totdeauna la suverana apreciere a judecătorilor desinteresati, iar nu a părții civile prea milostivă or dispusă să erte pentru bani chiar ofensele aduse onoarei sale.

Adaog că ministerul public, or tribunalul poate chema pe partea civilă care a renunțat ca martoră în proces, și în această calitate supunând-o la jurământ s'ar putea întâmpla ca să afle adevărul.

Cestiunea efectului renunțării reclamantului în caz de calomnie s'a discutat și în Belgia.

«Retragerea plângerei oprește acțiunea publică?» — se întreabă Nypels, — și apoi dânsul răspunde.

«Sunt foarte dispus să răspund afirmativ, din cauza acestor cuvinte din aliniatul următor: *Dacă persoana a murit fără să fi făcut plângere sau fără să fi renunțat la ea*. Ultima dispozițiune însemnează mai întâi *fără a fi renunțat să se plângă*, dar ea însemnează deasemeni *fără a fi renunțat la plângerea făcută*, fiindcă vorba *renunță* are însemnarea de a se desista, de a se lăsa de un lucru.

«Eu vorbesc, bine înțeles, de cazul când desistarea s'a făcut înainte ca tribunalul să fi fost investit cu acțiunea».

Și Nypels reproduce în acelaș sens părerea unui alt distins penalist belgian Haus, care spune că: «Dacă ministerul public n'a procedat la vreun act de urmărire desistarea părții care a făcut plângerea trebuie să aibă de efect de a paraliza acțiunea publică».... «Trebuie naturalmente ca renunțarea să se fi făcut înainte de începerea urmăririlor»¹⁾.

Prin urmare, toată discuțiunea în Belgia este bazată pe cuvintele *fără a fi renunțat*, din art. 450 C. pen., și se referă numai la cazul când renunțarea intervine în perioada preliminară a intentării acțiunii de ministerul public; nu este de loc vorba la autorii mai sus citați de cazul când acțiunea este intentată și tribunalul investit, fiindcă atunci intervine principiul general că un tribunal nu poate fi devestit decât de el însăși și prin propria sa hotărâre.

De aceea în proiectul de revizuire a procedurii penale, belgiene supus în 1878 Camerii deputaților și adoptat de dânsa era un articol general astfel redactat: «Când legea subordonă exercitarea acțiunii publice la plângerea părții vătămate, desistarea acestei părți, *înainte a orice act de urmărire, oprește procedura*»²⁾.

Am vorbit mai sus de părerea lui Nypels și Haus; trebuie să adaog că chiar așa mărginite efectele desistării, nu numai că nu sunt admise de toată lumea, dar chiar în general în Belgia se susține părerea contrarie. Acest lucru ni-l spune însuși Nypels.

«Știu bine că nu aceasta e părerea generală».

«Plângerea odată depusă — se spune — legea e satisfăcută; ministerul public reia dreptul lui de urmărire, care nu-i mai poate fi contestat, fie chiar de partea interesată și mai mult interesată decât societatea. Cu alte cuvinte se face din mi-

¹⁾ I S G Nypels. Le code pénal belge interprété Bruxelles 1878 T. II, p. 626.

²⁾ Documents parlementaires Chambre des représentants, p. 322.

nisterul public un lup¹⁾ care nu mai lasă prada²⁾».

Nu știu dacă procurorul este un ogre, cum îl califică Nypels, dar desigur că tribunalul investit este un adevărat ogre, și în această privință chiar Nypels și Haus, admit că desistarea nu mai poate produce efect după ce ministerul public a făcut acte de urmărire.

După această discuțiune mai trebuie oare să combatem argumentarea majorității Tribunalului Muscel?

Tribunalul spune că desistarea reclamantului înlătură parte din elementele constitutive ale delictului de calomnie adică intențiunea calomniosă a agentului și denaturarea adevărului.

1) Cuvântul ogre pe care îl întrebuițează Nypels nu poate fi tradus exact, căci el însemnează în basmele franceze un gigant mîncător de copii.

2) Nypels op et lo: cit

Oare? Așa să fie?

Intențiunea calomniosă și denaturarea adevărului or au existat în momentul actului agentului și în acest caz dezistarea calomniatului nu poate face să nu existe ceea ce a existat, or din potrivă agentul n'a avut intențiune delictuosă și n'a denaturat adevărul prin afirmările făcute, și în acest caz desistarea nu poate înlătură ceea ce niciodată n'a existat.

Iată pentru ce credem că interpretarea Curții noastre de casațiune este mai conformă principiilor decât aceia a majorității tribunalului de Muscel. Și credem că ar fi bine ca și în această privință Procurorul general al Curții de casațiune să facă recurs în interesul legii, spre a nu lăsa să se generalizeze interpretarea majorității tribunalului de Muscel.

I. TANOVICEANU

REZUMATELE JURISPRUDENȚEI *)

INALTEI NOASTRE CURTI DE CASATIE

CASAȚIE S. I

Recurentul N. D-trache prin d-l avocat P. P. Poni.

Intimatul Marin Filip prin d-l avocat I. Niculescu.

Jurământ decizoriu. — Respingerea lui ca neconcludent fără a motivă. — Obligația judecătorilor a motivă respingerea. — Controlul Curții de casație. — Art. 237 proc. civ.

Deși este adevărat că judecătorii fondului sunt în drept să respingă cererea de jurământ dacă găsesc că faptele asupra cărora s'a deferit jurământul, nu sunt în legătură cu pricina și nu pot duce la deslegarea ei, însă, judecătorii sunt ținuți să arate motivele pentru care ar găsi că jurământul nu este concludent pentru ca Curtea de casație să fie pusă în măsură să-și exercite controlul dacă calificarea jurământului de neconcludent este dată de instanța de fond în sensul legii. (Cas. s. I, decizia No. 466 din 15 Octombrie 1914 prin care se casează sentința Trib. Dâmbovița No. 64/914).

CASAȚIE S. II

Recurentul Ion G. Demetriade prin d-nii avocați N. Xenopol și P. P. Poni.

Intimatul D-r N. Cr. Macri ș. a. prin d-l avocat C. Plesniță.

* Ipotecă. — Inscricțiune ipotecară. — Nulitatea ei. — De cine poate fi invocată. — Art. 1781 c. civ. și 725 pr. civ.

Inscricțiunea unei ipoteci, fiind un act de conservare, iar nu de alcătuirea dreptului recunoscut prin actul de ipotecă, nulitatea ei nu poate fi invocată de terții decât numai dacă s'ar fi omis a se pune în cunoștință printr'ansa vre-una din condițiunile coprinse în actul ipotecar, din a cărei lipsă li s'ar fi cauzat un prejudiciu justificat. (Cas. II, decizia civilă No. 199 din 12 Noembrie 1914, prin care s'a respins recursul făcut contra deciziei No. 22/914 a C. apel Galați s. I).

*) Cele însemnate cu * steluță vor fi publicate în extenso în numerile viitoare.

Recurentul David Ralutz, lipsă.

Ministerul Public prin d-l Procuror general Sc. Popescu.

Despăgubiri civile. — Acordarea lor de prima instanță. — Apelul inculpatului. — Lipsa reclamantului în apel. — Dacă se pot menține despăgubirile.

Despăgubirile civile acordate de prima instanță reclamantului, fiind câștigate acestuia atât timp cât inculpatul nu dovedește înaintea instanței de apel că reclamantul n'a încercat niciun prejudiciu, cu drept cuvânt această instanță menține hotărîrea primei instanțe cu privire la despăgubiri, deși reclamantul nu se prezintă în apel. (Cas. II, decizia penală No. 2800 din 11 Noembrie 1914, prin care s'a respins recursul făcut contra sentinței Trib. Neamț No. 1166/914).

CASAȚIE S. III

Recurentul N. Capră, prin d-l avocat N. Mitescu.

Intimatul D. Semo prin d-nii avocați Take Ionescu și S. Rosenthal.

Mandat salariat. — Îndeplinirea însărcinării date. — Revocarea mandatului. — Dacă atrage pierderea onorariului.

a) Desființarea contractului de mandat de către mandante, fără să se poată impută vre-o culpă mandatarului, care și-a îndeplinit în totul însărcinarea dată, nu poate atrage pentru dânsul pierderea onorariului și a speșelor ce a făcut.

b) Aprecieria împrejurărilor de fapt, din cari instanța de fond deduce și constată că mandatarul și-a îndeplinit în mod complet însărcinarea dată este o chestie de fapt, care scapă de sub controlul Curții de casație.

c) Instanțele de fond sunt în drept a respinge o probă cerută, dacă o găsesc inutilă în cauză, destul să-și motiveze decizia în această privință. (Cas. III, decizia No. 353 din 14 Noembrie 1914, prin care s'a respins recursul făcut contra deciziei C. apel Craiova s. I, No. 24/914).